

Om klockljungen (*Erica tetralix*) i Dalarna

Lennart Bratt

Den som bara har tillgång till gängse botanisk litteratur, och inte lusläser artrapporterna i Trollius, har en bild av klockljungen i Dalarna som inte stämmer särskilt väl överens med dagens förhållanden.

I dalafloran omnämns endast en lokal för klockljung, upptäckt under perioden för florans redigering 1947, av folkskollärare E. Månsson. Förekomsten som befinner sig på Eljasmyren i Envikens socken, gällde länge för att vara Sveriges nordligaste, (senare har ett fynd gjorts i Lycksele lappmark). Denna förekomst är ännu välmående, belägen i en rismyr med ljung, dvärgbjörk, tuvsäv och blåtåtel.

På senare tid (1976-86, samt 1990) har inte mindre än sex fynd av klockljung uppdagats, alla i helt andra miljöer såsom grustag, kraftledningsgator och på hyggen. Tydligt har arten en effektiv långdistansspridning. Förekomsterna lär dock knappast bli långlivade, utan kommer med tiden konkurreras ut av tätande vegetation.

Ännu ett fynd finns emellertid från en naturlig ståndort. Det gäller en förekomst på Brindåsflotten i Järna socken (12E 7b 4524), som upptäcktes 1978 av Åke Blomén. Han skickade ett foto till Hugo Sjörs, som bekräftade bestämningen och i sin tur vidarebefordrade uppgiften till länsstyrelsens naturvårdsenhet, där den kom att publiceras i naturinventeringen för Vansbro kommun och sedemera i naturvårdsprogrammet.

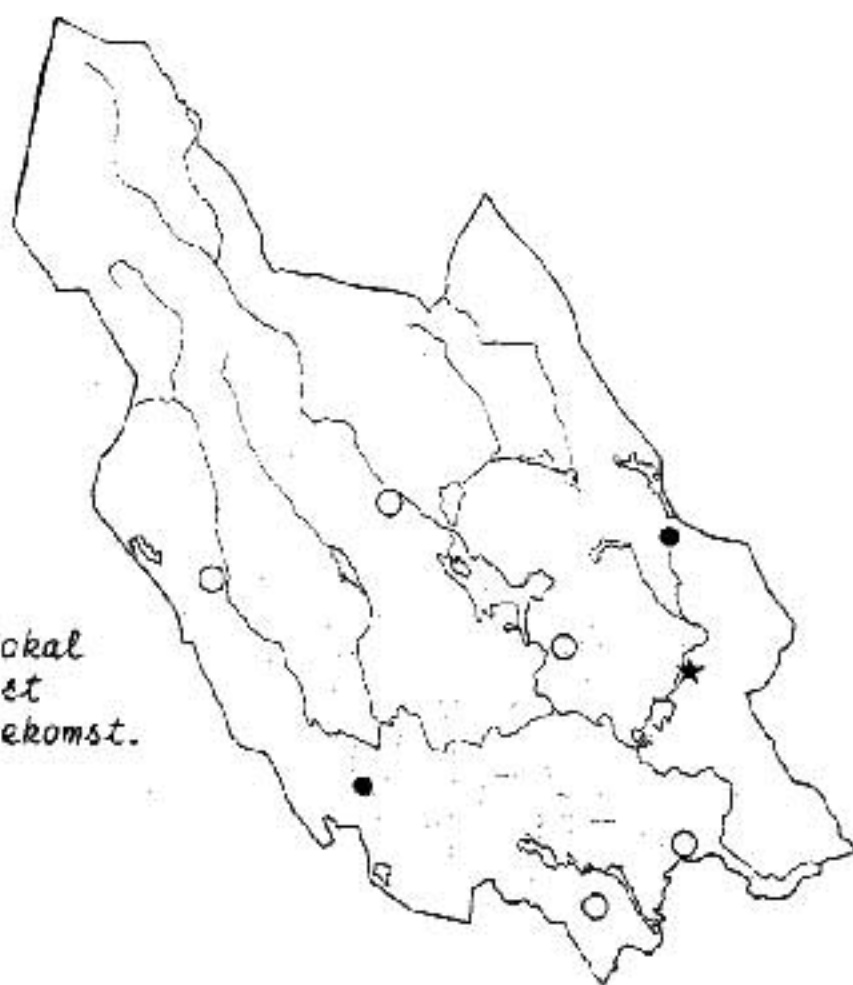

Fig. 1. Klockljungen i Dalarna.

- Fylld ring = Ursprunglig myrlokal
- Tom ring = Sekundär förekomst
- Stjärna = Utgången sek. förekomst.

För att skaffa närmare uppgifter om lokalen besökte jag den hösten 1990 och fann att förekomsten måste vara Dalarnas rikaste, med talrika exemplar inom ett hektarstort område. Växtplatsen utgörs av fastmattekärr, med dominerande tuvsäv samt rissträngar med ljung, dvärgbjörk och blåtåtel. Även strandlumner påträffades.

Gemensamt för de båda myrförekomsterna i Dalarna är att de uppträder i något rikare kärr. I sitt huvudutbredningsområde växer annars klockljungen i magra fukthedar och på mossar. En parallell kan därmed dras med flera myrväxter, som här på den norra gränsen för utbredningen blir ganska näringskrävande, bl.a. småsileshår och vitag.

Båda lokalerna bör betraktas som skyddsvärda och växtgeografiskt intressanta.
